

Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы Советын II-с сессиятын туһунан информационнай иһитиннэри

ВАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЯДАРА, ХОЛБОХУН

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОННААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭҢИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного комитета КПСС и районного
Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

№75 (3720)

1969 сыл. Бэс ыйын 26 күнэ
ЧЭППИЭР

Тахсара 38-с сыла
Сыаната 2 харчы

Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы Советын II-с сессията

1969 сылга сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэ советскай, хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэр соруктарын туһунан

ССКП райкомун бастагы секретара, депутат
таб. Листиков И. П. дакылаатыттан

Улуу сирдэ В. И. Ленин төрөөтө 100 сыла туолуутун көрсө оройуон үлэһиттэрин инициаларга улахан соруктар тураллар. Итинтэн биир бөтүмүһахтарын бийиһыттан 1969 сылга оройуон колхозтарыгар уонна совхозтарга эт оҕоһуутун уонна эти государственство атыылааһынын эбэтэни соругун ааттаахха сөп. Бу күнүргэ эти оҕоһууга бийиһыг сорукта 2249 тоннаан, оттон государственство эти атыылааһын 1630 тоннаан туолкайданан кэлэ. Маны олоххо киллэрип үтүс тэрээһин үлэни эрэйэр. Ордук күүс сайын бийиһын көдүүстээхтик туһаныа улахан оруоллаама. Билигин оройуон бостууктара Петр Алексеев аатынан совхоз ытырыһыттан оҕоһун, сайынны ыйдарга сүөһүгү уотууга чопчу эбэтэти-лестибэни ылынан үлэлээн эрэлэр. Маныаха Эрилик Эристин аатынан колхоз бостууктара П. Петров, В. Прокопьев туһут биирдик сүөһүлэрэ сууккага 800 грамм эбиллэрин ситиһэргэ соруктанан оройуон үрдүнэн ыгырдылар. Билигин 60-ча бостуук 8100 сүөһүнү уотууга тутан үлэлиилэр. Итинтэн 4200 гөбөк күһүн государственство туттарыахтара. Кинилэр уонсый соруктара — сайын устата биирдик сүөһү ортотунан 85—90 кг эбиллэрин ситиһини, государственство туттарылар сүөһүлэрин 90 бырыһыантай итэрэһэ суорун үрдүк тойуулаа-бынан туттарыы буолар.

ААСПЫТ СЫЛЛААБЫ СОРОХ
ТҮМҮКТЭРБИТ

Билиһин оройуон хаһаайы-
стыбалара 41185 тонна оту оттоон,
былааннарын 96 бырыһыан толор-
буттара. Гектарга 7,4 центнер
үүтү ылылаабыта. Кэлин сыл-
ларга хoduһаны түсөһүмүтэ, кэ-
лэтингэ балайда үлэ барбытын
түмүтүр от үлэтин механизация-
лааһын таһыа үрдэти. Агардас
1968 сылга охсулаабыт сир—65,
мунуу—50, кэбинни—36 бы-
рыһыаннара техника күүһүн
толорулуна. Механизациянай
эвэно ахсаана сылын ахсын эбил-
лэн иһэр. Кинилэр ааспыт сайын
биирдик кинилэртөр ортотунан
64 тонна оту оттообуттара. Ордук
таһаарылаахтык Ленин аатынан
колхоз механизациянай эвэнола-
ра үлэһэбиттэ. Оттооһун технологиятын түп-
сарыга ааспыт сылга санаа
киллэринин субууттан бала кэ-
бинни буолбута. Итиннэхэ оро-
йуон үрдүнэн барыта 33 көлө-
вөлөкүшата үлэһэбитэ. Кинини
ордук үчүгэйдик Казинин ааты-
нан колхоз Төлөй Дирингнэри
биргээдэтэ туһаммыта.

Итинтэн салтан дакылаатчык
ааспыт сылга оттооһун ситиһини-
лээхтик барытыгар бэлэһөлөр
ыгырылара улахан көбүлүү
оруслааһынын, кинилэр эбэтэ-
тэлиһэлэрин чыэтэхтэни толор-
буттары туһунан кэсеп. Бол-
тосчолор кыайыларын кыстэлэни-
нэн, дикр кини, акко кыриһа
эрдэттэн тэрээһиннээхтик бэлэм-

кэни, ыгырыы интиһиннэһин
ойдоон үлэ оҕорон таһаарыттан
үрдэттэһэ не кыахтары мүһү-
түтүүдү туһаныа, үлэ дьэһини-
лиһэтэни бөдөрөгүү, отчуттары
кытта үлэни түсөһүмүтэ. От хомуурун тэрийиһэ сорох
раһиһэлэр Советтара активнай-
дык кыттыбыттара. Ол холобуру-
нан Болугур Советин (председа-
тель Носов Д. И.) үлэтин ылыахха
сөп. Кини депутаттары, активы
оттооһунга түнэ гартыбыта. Үлэ
тэрээһинин, кини хаамытын
күннэтэ хонтуруолга ылыта. Онон улаастак Советтар улахан
комонү оҕорбута. Ол курдук не-
полком мунуһаар оттооһун
хаамыттан туһунан үчүлэстак, би-
ригээдэ салайааччыларын, эвэно-
лор отчуоттары кыста да и-
тиһэти. Онон неполком таһар
итэрэстэри, бытаарыларын туора-
тыма дьаһаллары бириэстэтигэр
иласһан неһитэ. Ити барытын тү-
мүтүр үчүлэстак оттооһун былаа-
нын толорбута. Болугур Советин
үлэтин ити үтүө холобура кини-
ник туһанылаһан наада. Үтүс из-
ниһэлэр Советтара отчуоттарга
политическай-мааскабай үлэни
мытыма балайда активнайдык
кыттыбыттара. Онуоха депутатта-
ры, активы туһамыттара кини-
лэртэн политинформатордары ан-
талан үлэһиттэртэ. Онуоха ор-
дук үчүгэй холобуру политинфор-
матор Матвеев С. Х. көрдөрбүтэ.

Ол эрээри оттооһунга били-
рынан бөдөн итэрэстэр эмиз баа-
лара. Бастагытынан, элэһти хо-
нуу үлэтин сорох көрүнүһүгэр
биллэриһэлбүт удирнай ий со-
руктара ситэтэ сүөх толорулау-
буттара. Оттооһун кыларастык
барбыт, бүтэйи сабына хойутаа-
быта. Быһааттары оҕорон ууну
(Бүтүүтүн 2 стр. көр.).

Сүбэ мунуулах түмүктэрин биһирээһин

Сотуртаарыта Москвада ком-
мунистическай уонна рабочай пар-
тиялар аан дойдутаабы Сүбэ
мунуулаахтара байитин үлэтин сити-
һилээхтик түмүктээһинэ уонна
этно ылыммылыбыт докумуоннар
советскай дьон истинг биһирэбил-
лэрин ылылар. Бу күнүргэ
дойду заводтарыгар уонна фабри-
каларыгар, куораттарыгар уонна
салаһаһалларыгар, буола турар

муһитиннэргэ итиннэ мунуулах-
тарга коммунистар аан дойду-
таабы форумнарын түмүктэра
марксизм-ленинизм принципта-
рыгар олохурун, аан дойдутаабы
коммунистическай хамсааһыны
бөдөрөгүү, бииргэ сомордолоһуу
дымалатыгар дьоһуннаах кылаат
бийиһыттанн саланаланааллар.

ССТА.

Болжомто киинигэр

Социалистическай дойдулар
бачааттара, аан дойду комму-
нистическай уонна рабочай пар-
тияларын хаһааттара коммуни-
стическай уонна рабочай парти-
лар аан дойдутаабы Сүбэ муну-
улаахтарын түмүктэригэр сэргэ-
ринин салгыы бөчөөттиһэлэр.
Чили коммунистарын хаһыата
«Сигло» Сүбэ мунуулах түмүктэ-
рин «Социализм куустэрин уон-
на антиимпериалистическай
бииргэ сомордолоһуу кыайыла-
рынан» саланалар. Хаһаат
прогрессивнай куустэр бастагы
эккэлэригэр турар Советскай
Сөмө үлүлүчүлээх оруолун Сү-

бэ мунуулах тоһоһолоон бэлэтээ-
битиз ыйар. Москвадаабы сүбэ
мунуулах,—дипн суруйар Индия
надила айым-тахсар «Нью-эйдж»
сурунаала,—рабочай кылаас ре-
волюционнай хамсааһынын уон-
на империализм утары охсуһуу
историятыгар бэлэ соһитио бы-
һыһыттанн киириээ. Импера-
лизм пропагандистарын хара са-
нааһах арамныһэлэрин тоһон ту-
ран, мунуулах аан дойдутаабы
коммунистическай хамсааһын
биир сомордотун уонна ита түм-
сүүһөөдөн арылтайдык көрдөрдө.

ССТА.

«Коммунизм саһарҕата» совхоз государственство үтүс үтүгү, эти
биирэр, үрдүк бородууксубаны оҕорон таһаарар хаһаайыстыба
бийиһыттан Москва уобалаһын таа оттугэр кытта биллэр. Бу
сылга хайы-үйүгэ 2000 ынараа хас бириэһиттэн 2000-тан та-
хса килегрэм үтүгү мата. Бу хаһаайыстыбада сүөһү аһылыгын
бэлэмнээһин үчүгэйдик тэриллэр.

СИНОККА: хаһастаа—совхоз культурнай мэччирэнгэр манар
ынахтар үөрдөрө.

Постуун И. И. Андреев. Мэччирэн устата сыһарыллыбыт 200
ынарыттан бириэһиттэн 2100 килограмман итэрэһэ сүөх үтү
манарын ситиһиһэргэ.

В. КУНОВ фотота.

ССТА фотохрониката.

Таб. Листиков И. П. дакылаатын бүтүүтэ

(Бүтүүтэ. Инимин 1 стр. нэр.)

тохтотуу эмнэ сүтэтэ сүрх барьта. Итэ итэстэр байдал эмнэ хатыланиалар. Байхалыг ударнай ийтэ 28,5 км эрэ усталаах бүтэй тугулуна, 6300 барана, 8150 скардийа болзминанна. Байхалтар кнабан өнөрбөхкө мара үрэхтэриг үт снн кннрбита да тохтотууду-бата. Икпнннөн, сорох халпайа-тиёаларга, бнрнзгэдэлэргэ, отделе-инелэргэ үлэ өкөрөн таһааралыт намыдах этэ. Орауд Эрилк Эри-тинн азыман колхоз техник кууһун жолгөхүк туһаммыта Төлүр механизированнай жвено-бнр да тарийбэтэгэ, Үсүһүнэ-бнр тоһа от себестонжоба мара-хан. Азымт сылга теннэ от себ-естонжоба 1966 снлзгэдэр 2 сол-кубыйннан мараабата уонна 2 солк 70 харчыга төгнөспитэ Тэрэһүннөн, от үлэтнэр хойбуа-а-кпириллнбнэ, оттон хомуур кэм-гэр сорох снрдэгэ үлэ тэрэһннн-гэ бдөнн итэстэр таһааралы-бнртара Ол куурук от иһнн 1 бнрүдэгэ турууһун окко кытта кнчдлэх нннн 21 бырыһыан: 19-үлэвэ тахснбыта. Ол иһннэр Кар-Маркс азыман колхозка—35 бы-рыһан. Солхоз Кытааннахтаа-отделениетыгар үлэ днссннннн-нннн куруубайдык кнднн чакч-лара таһаараллнбыттара.

Отгон Баилинийн аагийнхан голхон Маралаайгтаадыг бирчгээдэгээр үлс хүнүн когүүтүү, сорох эдэр олууттар бөхүлэжтэн сымдын үлс лэбшнэрин чихчылара табаарыллыбыттар. Бирчгээдэгээр үлснэ зөөрөөдэгэр отгулариттэн хонтуруул суудууан туһанаа, сорох олууттар тустаах үлсэрээр зөөрөөдэгэр сымдыннысмыттар. На күүдэг оту хэбшнэ хаачыстыбата мөлтөх, стандарт түтүбулүү бат түлэлалара табаарыллыбыттар. Аасныг сымла от күүрөгүн түтүү хаачыстыбата мөлтөрүүтжэ сымлаа Кытаанахтаадыг отделементтар 110 тонна, Сылагыг 60 тонна оту сымлаг сымбэ, Манглы ханаайысгибаннайа суох былыи шинийн оттугэр кытаанахтыг сымлээннэх тустаах.

Үгүс итвэстэр отчуттар ортолоругар политической-массабай үлэни ытыгыга баамлаа. Сөрө итвэстэр Советтара, партиянай таргатаар от үлэтин хаамытыа элчилер былааннарын хайдах тилорон итвэлэрин тустарынан бопуруостара исполкомнарга, партиянай бюрозарга дьуулээн дьаһал ылан испэстэртэ. Аһаммы агитатордэр молотхуу үлэлэбиттара. Хонуутаары отчулар сибидэй хаһыаттарынан, кыракый радиоприемниктарынан ситэтэ суох хааччылыбытара. Онон ааспы сүд ити итвэстэри билбид хэти-

дэнхат ийни үлэни эрдэтэн бм
дэнхатан бмтүүхэ нэлэ

ОТТОБРУН БЫЙЫЛГЫ
СОБУКТАРА

Аспапт саймниһаҙар бәйһылы
сайын улахан уратылтаах буолда.
Сайын кураан буолара күүттүлэр.
Баччаанга дээрн оттоһор от 25
тыһынанын биһэр. Таатта үрө
хочолоро, аһастара ардарынан
хабыллыбаттылар. Онон бәйһылы
сайын сараланыһата биһигини
улаханлык дыксынныһэрэх тустаах
уйна оттоһунһа бары күүбү-тэ-
рийэр дыһурту түһүнү модубар.
Быйыл өройуон урдүнэн 41 ты-
һынаныч тонна от, 3850 тонн
силлээ бөлэмнениһэттөөх. Ити-
ниттөн колхозтарға 25 тыһыны-
ча тонна, оттон совхозка 16 ты-
һынаныч тонна оттоһоһутаах. О-
хомууруттар бөлэмнениһ үлөһ мө-
ханизированный звенолары тэри-
ийһе аспапты оттуһор баар итэ-
вәстәр учуоттаныах тустаахтар.

Ол курдук быһырын сорох ха-
һаһыстыһалар звенолары техник-
таван биримәһитгәр ситэ хааһчыһ
батыахтара. Биһилэр маршруттар
от үүнүүттән көрөн үчүһиди
учуоттанан, оһоһуллубатахтара.
Онон тоттору-таары сырыһа-
тахсыһытара, сорох звенолар от-
туур сирдәрә атырдыах иһи.
10—20 күһнәһэгәр бүһүтә. Зве-
нолар бастаһаһнай састаһантара
биһиги даһаны тутуһуллубат. Ме-
ханизированный звеноларға техни-
ческэй көмө ситтә туох оһоһул-
лубут. Сопһас чаастарынан
«Сельхозтехника» өройуонһалаһ
отделеннети батыһынык хааһчыһ
быта.

Хөмүү үлэтийг төрөөжилгөөр
азсгал сэллээрийг итг итгэстөр
үчтөттай туран, колхостар бичр
бичиллэлалара, сөнхөз дирекция
та, нэбиллэхтэр Советтарын и
полкомнара дэвнү кытта үлэи
төстү тулсараллара наада. Баста
тан туран, отчуттар ортолорута
политической-маассабай үлэи
хүүхүрдүххэ, кирилэр үлэи
уолна олорор усулуобуйалары
үчтөйдия хаачыйлаахха. Икки
иниэн, социалетической куотала
илыны дьынгээхтик тэрийлээх
наада. Совхоз Сыланнаава отде
лешетын работайдарын отчоолу
га ыгытыраларын хас бирди
отчука, звенода тирдлээххэ. Көр
дөрөн агитацины тулсарыахх
көбө сылдыар библиотекалары та
рийлээххэ, хас декада ахсын бойо
буой листоттар тахсылларын си
тиилээххэ. От үлэтигэр кыттаач
чиллар ортолорутар үлэ дөссөн
иллэлэтин кэлиин тааарыахх
ха, үлэ режиссин тутуулохха. Бо
рогтуудуур, үлэбэ хойутуур зве
нолара, бирдинилээн үлэиттэр

сэтгэвчээр дүүдлээн нийлэхэ,
Үсрүүнэ, өт үлэиңгэр өт айлын I
бунуттан кинэри сөөхтэ тулал.

Маныхаа суурин болдмто техни-
ка суурун мунуттуурдуу тнханы-
га ууруулуухтаах. Оройуонга тех-
ника элбэх. Ол курдук биниги ха-
нааийметыбаларбыт аагшгт икки
салага 30 ДТ-75, 60 МТЗ трак-
тордары, 92 трактор охсоруун, 83
муныырын, 20 стогометатели, 32
трактор волокушатын уонна элбэх
ахсаалынаах боло охсоруун, муныы-
рын ыламылар. Оттоон бейыл 12
ДТ, 40 колдубунай трактордары,
78 трактор буруунун, 27 волоку-
шаны, 7 стогометатели онтоо да-
атын техникаларын ылыахтара.

Онон бадмырын 113 трактор үзлэвэгт эбит буоларына. бийыл 130 тракторы өкөө үлэлэтэр кыах баар буолла. Оттообун үлэтигэр механизацины кинигик туһанын үлэ өгөрон таһаарымытын үлэтэр. от бэйгэ түрар сыанатын чопчтар, оттообун бодьдубун кылгтар, хаачыстыбатын түнсарар. Төрдүбунэн, сүрүн болромтону от хаачыстыбатын түнсарыгы ууруохла. Ол инниттэ сайын сөөмй үчүгүт хэнигэр, атырдыкынын 20 күнүгэр диэри, оттонол от 85 бырыдыанын кэбичин сөрүгэ туруохтаах. Басининэн, оройон киниге уонна нэниликтер-дэри бөбүлөктөр сүлүүсналах-тара бука бары оттообунта ак-тымбынайдык кытталларын сит-тинэххэ. Эргинэ тэриглэлэрэ хонуу-таары отууларга тизгэ сымдыан атылаааыны кинигик кытталла-ра наада. От үлэтин сөнтөх кэ-мингэр субүтүнүктары тэрийтэ-лиэххэ. Бу күннэртэ колхозтар, сөүхөө үчэлэстактара шөфтэах тэ-риглэлэрин кытта дуосабары тү-һэриэхтээхтэр.

От үлестигэр кыттар колхоз-
таахтарга уонна совхоз рабoчaй-
дарыгар эбэн талбур билимыты-
нан туттарбыт отун 10 бырыһыа-
нын, сезоннаары сүрдүрүн то-
лордохуна 15 бырыһыанын биэ-
рэргэ. От хомуурттар кыттар
предприинтиелэр уонна учрежде-
ниелар рабoчaйдарыгар, сулуус-
палаахтарыгар советуопкалаан
туттарбыт отторун 15 бырыһыа-
ныгар днэри, оттон пенсионерда-
га уонна кырдыбаастарга хаһаа-
бистыбалар көрүүлэринэн туттар-
быт отторун 25 бырыһыаныгар
днэри биэрэргэ. Бастыҥ отчуттар-
га, маениоларга уонна биригээдэ-
лэргэ хас декада түмүгүн ахсын
бородууктанан, сүбүнүн уонна
харчынан бириэһинэни биэриини
олуктуурга. Оттон биригээдэ уон-
на звено оттуохтаах отун атыр-
дыах айын 20 күнүгэр днэри бэ-
тэрдэһинэ аһуобай бириэмийэни
олуктуохха.

Бийнэл чухачы куралы буулгача
билийнэ. Эвнэ сунуугур саасга
уу хөдүнэвы саппата, олон
дунки өгтүүртэ эрэнгэдийбэлпит.
Бийнги кэтээр сирбигинэ
Нуотара үтэрин 5—6—7 учас-
тактара үөннэ бийс үөнэ өгтү-
тэн бийнги оройномутугар сы-
лмараллыбэт 500 тектардах сир
үөннэ Амча үгүртүгү үрэхтэр ою-
лаллар. Олон бэс ыһыл 29 хүн-
гэр дээр Нуотараны үөннэ кнн
бэтэрэе саала үрэхтэрин. Амча
үгүртүгү өтөөнөр үрэхтэри кэрийн
көрүхэхэ нэада үөннэ тейо от
кэлийнги холуван бийнэххэ.

Тыя хайааиыстыбатын сайн-
гчү үлэлэрин саамай тугааиы-
наах биригэитигэр колхозтарга
уонна совхозна промашлениай
предприитиелартан, госудэрсениай
үчреждениелартан техниканы,
трактористары, шофердары, көмүр-
дирикчилэргэ. Хомуур кэпшэр
бөлүкэлэктэр уонна тыа сирин на-
йааиындааху пүхкүлэрин үлэит-

тарин минтүүгдүү тушааларга
олехтоох Советтарга бйраан бэри-
лишэ. Маниаха от үлэтигэр кы-
тыбыт рабачайдарга уонна сүлүүс-
наллахтарга ханна үлэллэр сир-
дэрттэн хамнастарын. 50 бард-
ыаана төлөнүехтөөх.

Райсовет сессията «Сүөлү аң-
лыгын бэлгизээнинче советскай,
хаһайыстыбаннай тэрэлтэлэр со-
руктара» дээн дөһүтүт табыл-
тыгон Н. П. дакыаатын иһэ-
уона дүүрүлэһэн баран, туһаан-
наах уураагы ыһыһа. Ойно до-
муур үлэтигэр тэрээһин үлэги
тупсарыи, үлэ дьһһһһһһһһһһ
бээрэттүү, өтчүттэр өртөлөрүтэр
политическай-маассабай үлэни
күүбүрдүү, үлэһит иһии, техника
күүтөрөн нуһутуурдук туһалаах
бары советскай, хаһайыстыба-
най тэрэлтэлэр, олохтоох Совет-
тар бастагы учуораттаах сорукта-
ра буолара ыйыһыһа.

ОРОЙУОН КОЛХОЗТАРЫН, СОВХОБУН УОННА
ЗВЕНОЛАРЫН 1969 СЫЛГА СУВХУ АЬЫЛЫГЫН
БЭЛЭМНЭЭНИНГЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ
КУОТААЬЫЛАРЫН УСУЛУОБУЯТА

1. Хаһаайыстыбалар социалистической куоталаһыларыын түмүгүн от ыйын 20, атырдык ыйын 10, баладан ыйын бастакы уонна 20 күннэринээди туругунан производственной управление киллэринтихкэн райсовет исполкомун уонка ССКП райкомун бюротун уураахтарынан куоталаһы кыайымылаахтарын быһаарыллар.
2. Колхозтар уонна совхоз куоталаһыларыгар сыллаагы былааным толорууга үүнэн иһэр көрдөрүүлэринэн үрдүк бырыһыаны ылбыт хаһаайыстыбаны кыайымылааһынан ааһарга.
3. Эвенолар куоталаһыларыын атырдык ыйын бастакы, баладан ыйын бастакы уонна 10 күннэринээди туругунан үүнэн иһэр түмүгүнэн биһир отчука ээлбик оту оттообут, ол тыһан баран наптал итэрдэ суох кээмэйдээх оту тоһоһан оттообут эвенолар бастаабытынан ааһарга:

	1-VIII	1-IX	10-IX
Толеру механизированный звенолар	50	85	100
Толерута суох механизированный звенолар	40	70	80
Көкс звенолара	35	45	55
Илли звенолара	25	35	45

4. Оттоолунга уонна сирлэстөөһүнүгэ куоталаһымыга бастаанбыт хайнааһыстыбалар ССКРП райкомун бюротун, райсовет исполкомун көһө сылдьар Кыһыл знамттын, оттон ээнолорго көһө сылдьар ымпыллары туттааларга.

МОСКВА. Бу соторутаагыта ССРС нэрэстүн хаһаайчествын Бүтүн союзтаагы быыстатмалар таһаарлыгыт, бидинги биризмэтээн бары самолеттар тас өттүлэрин сууларга аналлаах, бэйэтэ хамаар механизированный установка. Икки ССРС гражданскай авиациятын Министертвотын биир заводугар очоһуллубута.

Н. ХРЕНОВ фотота.
ССТА фотохрониката.

От хомуурчгар оройуон хаһаайыстыбаларын 1969 сыллаах былаана уонна графига [тоннанан]

[illegible]

1969 сылга силэстээгин былаана уонна графига (тоннанан)

Колхозтар уюм совхоз заттара	Сингэстээний былгана	5/VII 5 %	10/VII 15 %	15/VII 25 %	20/VII 30 %	25/VII 40 %	1/VIII 55 %	5/VIII 70 %	10/VIII 85 %	15/VIII 95 %	20/VIII 100 %
Ленин	850	42	85	85	43	85	128	128	127	85	42
Эрдэнэ	1150	56	115	115	59	115	174	173	172	115	56
Калхын	450	22	45	45	23	45	68	68	67	45	22
Кара Маркс	400	20	40	40	20	40	60	60	60	40	20
Сүхбаатар	1000	50	100	100	50	100	150	150	150	100	50
Сүхбаатар	3850	190	385	385	195	385	580	579	578	385	190

(Көрөөчү харабынан)

Т. ТОСКИН.

Спорт—эрчимнээх эдэр саас аргына

Экиннийт курдук, оройуон ыч-түмүктөрүттөн хайнаат бөйөтүн чатын фестивалын спорт араае аараачыларын кылаастык били-нөрүчүлүгүгү куржатынчаларын кинилер.

Спорт национальной көрүнэ

Саха охук былар-быларгыт-тан таптаан ооннууру спортиннай ооннуулардаах. Олорго кырыс-лэр кылым, метиҥа, куооах, хан-саадаһаан тустуу. Иччаттар бийлыгы фестивалларгаар куо-бахтан уратыга спорт бу көрүн-нөрүгүгү оройуон урукку рекор-дара кыайан тупсарыллыбытылар.

Бийлы кылымга биирдинилээн бастылар иһин күрэхтэһиҥэ Ле-нин аатынан колхоз представи-тала, оройуон биир дэгиттэр сай-кылаах спортсмена Алексей Со-бакин 39 м 44 см түһүн эрэл-лээхтик бастаата. Оттон оройуон киниттэн кырысбигт Иван Дья-ковскай иккис бириҥистээх ми-стени ылла. Истанара оройуон рекорда 39 м 27 см. Иһини 1967 сыллаахха Алексей Собакин олх-

тообута. Бийлы бу көрүҥкө 10 хини кыттыны ылла. Кинилэр-гэн А. Собакин 38 м 36 см тү-һүн макнайгы, 37 м 34 см ыс-тахыт И. Понсеев (Ленин) ик-кис.

Куооах—үчүгэй артылаһыл-лэх тарылаахтар ооннуулар. Дми-трий Давыдов 35 м 53 см түһүн олхтообут рекорда хас да смл устата кыайан куооарыллыбыта. Ону Ленин аатынан колхозтан кырысбигт Дмитрий Эверетон 37 см-нан тупсарда. Ол алта оройуон саага рекорда 35 м 90 см буолла. Иккис эһиэ Ленин аатынан кол-хоз представителя И. Понсеев, үсүһү оройуон кинини хамаанда-тын спортсмена М. Романов ыл-лылар.

Хансагай

Хансагайдаһан тустуу үе саха үсүкүрүттэн таптаан ооннууру спорт биир көрүҥэ. Манна күүһү таҥа сылбырда буолуу бииргэ дүүрөһөлүлөр. Бийлыгы фести-валга алта ыйааһынга уонна 35-тон үөһө саастаахтарга иһин ыйааһынга (60 уонна 70 кг) кү-рэхтэһин ыытылыһа. Манна үгүс экиннээхтээх күрэхтэһилэр, улахан көбүрдүгэ оройуон, ону аһан республика кыһин көмүс-сэбигт Чурапчытаагы спортиннай оскуола иһиллээччилэрэ, көҥүл тустуу спордун ветеринара Ан-тон Макаров, Иван Гуляев, Петр Николаев, Афанасий Павлов, Иш-пекентий Харитонов, онтон да алыттар кыттыһын ылаһылар. Кырысбигт дьонуу барыларын ыраастык кыайан оройуон кинини хамаандатыттан Юрий Цыкунов 53 кг ыйааһыннаахтарга эрэл-лээхтик бастаата. Иккис интэр-нат-оскуола иһиллээччигэ, кө-нүл тустууга спорт мастарын Семен Морфунон бииргэ төрөөбүт быраата, Кеша Морфунон ылла. Оттон 58 килограмнаахтарга Се-мен Морфунон төгүтүрүн буолата. 64 кг ыйааһыннаахтарга көҥүл тустууга спорт мастарыгар кан-дидат Гаврил Николасовы бүдү-рүтэччи көстүбүтэ. Кини кырыс-бигт дьонуу эһиэ ыраастык

кыайталаата.

Интернат-оскуола иһиллээч-чигэ И. Яковлев 72 килограм-наахтарга чемпионнаата. Оттон 78 кг ыйааһыннаахтарга Нико-лай Барашков (Кытаанах) бас-таата. Саамай марахан 80-тан үөһө килограмнаахтарга баара-суога иһин бөдөс кырысбигт. Ма-на көҥүл тустууга оройуон уонна республика биир биллэр бөрөһө Петр Шеестаков (оройуон киниэ) хансагайга Саха АССР спордун мастарын, тустуу ветеранын Афанасий Павловы (Эрилик Эри-тин) кыайан чемпионнаата. От-тон А. Павлов иккис буолла.

35-тон үөһө саастаахтарга Иван Гуляев (Мугудай) билиҥи даһаны эрчимин, сымсатын ыһык-та иһигин көрдөрдө. Кини тах-сыллаахтык тустан бастаата. От-тон иһи 60 килограмнаахтарга «Сельхозтехника» отделениетин үлэһитэ, көҥүл тустуу ветерана Антон Макаров иккис буолла. Кирдэһастар 70 кг кырысбиг-ригэр көҥүл тустууга бастаахы разрядтаах бөдөс, оройуон чи-һин республикага үгүстүк көмүс-сэбигт Петр Николаев (Мугудай), кини суох буолан тустубанка өрө бастаахы миҥтэһи ылла. Онон хансагайдаһан тустууга оройуон бийлыгы чемпионнарынан Юрий

Цыкунов, Семен Морфунон, Га-врил Николаев, Ишпекентий Яков-лев, Николай Барашков, Петр Шеестаков, оттон 35-тан үөһө саастаахтарга Иван Гуляев уонна Петр Николаев буолулар.

Чөлүөкү атлетика

Эр дьон 100 метр саастаах-рыгар спорт ветерана, оройуон биир биллэр уонна дэгиттэр иди-лэх спортсмена Дмитрий Гуляев (оройуон киниэ) 12 сөкүүндөн кэлэн бастаата. Ол эрээри 1958 сыллаахха Иван Захаров олхтоо-бут рекорда (11,4 сөкүүндэ) бы-йыл даһаны алдытылыһыта. Иккис 12,2 сөкүүндөн кэлэн Алексей Собакин (Ленин), үсүһү киниттэн 0,1 сөкүүндөн ха-лаһа Семен Макаров (Эрилик Эри-тин) ылаһылар. Дьахталлартан бу дистанцияга оройуон кинини спортсменката Галина Суркова бастаата. Кини көрдөрүүтэ 14,6 сөкүүндэ.

Эр дьоннор 100х4 эстафетла-рыгар күлүмэх кырысбигтэр буол-дулар. Манна дистанциятын 50,8 сөкүүндөн түмүктэн Ленин аа-тынан колхоз хамаандата иһинки таһыста, иккис оройуон киниэ, үсүһү эриликтэр ылаһылар. Дьах-таллар эстафеталарыгар оройуон кинини кырысбигтэ 1 мүнүүтэ 3,3 сөкүүндөн кэлэн бастаах-тар. Кинилэртэн 2 сөкүүндөн хаалаһыт Эрилик Эристин аа-тынан колхоз хамаандата иккис, интернат-оскуола хамаандата үһүс миҥтэһэ тигистилэр.

400 метр эр дьоннор сүүрүү-лэригэр 6 иһин кытыһа. Оһиэ оройуон кинини спортсмена Ни-колай Игнатьев 58,4 сөкүүндэ-һи финиһтэн бастаата, Х. Тур-нин (оройуон киниэ) иккис, Ко-рикан (интернат-оскуола) үһүс буолулар. 1960 сыллаахха Але-сей Собакин олхтообут рекорда (54,4 сөкүүндэ) оннуун хаа-ла. Дьахталлартан оройуон ки-нини спортсменката Спиридонова бастаата.

Эр дьон 1500 метр сүүрүү-лэригэр Эрилик Эристин аа-тынан колхоз спортсмена Афанасий Мазарюнов 4 мүнүүтэ 22,8 сө-күүндөн кэлэн төгүтүрүн буол-бата. Иккис Николай Захаров, үсүһү Иван Спиридонов (иккис оройуон киниттэн) ылаһылар. Оттон 200 метр эр дьонтон 26,4 сөкүүндөн кэлэн Дмитрий Гуляев, дьахталлартан Галина Захарова (оройуон киниэ) бас-таатылар.

Оройуон кинини спортсмена И. Дьяковскай 1 м 55 см үрдүгү көтө. Рекорд 1968 сыллаахха Петр Окочешниковтан (1 м 62 см) олхотоммута. Дьахталлар ор-толоругар аһыс кылааһы бү-түрбигт үөрэнээччи Тана Окоче-ва кыайда. Уһуу ойууга эр дьонтон Алексей Собакин (Ленин) 5 м 50 см түһүн кыайылааһы-нан буолла. Көһөнү быраһыга Егор Монастырев (оройуон киниэ) бастаата. Устэ тохторуһун ойууга оройуон киниттэн Семен Буз-нин 11 м 50 см түһүн кыайда, иккис И. Понсеев (Ленин) ылла. Тана Окочева (оройуон киниэ) иһини 8 м 50 см аста.

Ыраах дистанцияга—5000 метр эр дьон сүүрүүлэригэр 16 мүнүүтэ 31 сөкүүндөн кэлэн Афанасий Мазарюнов (Эрилик Эристин) күрэхтэһээччилэрин атахтаах оһорбото. Бу оройуон

биир күүстөөх, иһини оттугэр элбэги эрэннэрэр спортсмена. Иккис марафонца Николай Ни-кутов (Чурапчы), үсүһү И. Спири-донов (Аларар) ылаһылар. Бу дис-танцияга 1964 сыллаахха Нико-лай Никитов олхтообут рекорда —16 мүнүүтэ 14 сөкүүндэ ону-нан хаалаа.

Эр дьон 25 километра велоси-пдынан күрэхтэһиллэригэр Па-вел Митин (Эрилик Эристин) 53 мүнүүтэ 2 сөкүүндөн кэлэн эрэллээхтик бастаата. Иккис Ба-рашков, үсүһү спорт ветерана, хайыһарга мастарга кандидат Иван Попов (иккис кытаанах-тар) ылаһылар. Маны таһынан хамаандалар волейболга күрэхтэ-һиллэрэ ытылыһа.

Оһиэ спортиннай ооннууларга уопсай түмүккэ оройуон кинини хамаандата бастаата, иккис Эри-лик Эристин аатынан колхоз, үсүһү Ленин аатынан колхоз

спортсменнара ылаһылар. Оттон Суэрууускай аатынан соххо биир да хамаанданы туруорбата. Кинилэр спортсоветы кырысбигт дьон «охолуһага» олоруттар. Онон соххо административта, парткома, комсомольскай, проф-союзнай тарылталарэ иһиниктин сөптөөх түмүгү өгөстүөх, иччат ортотугар спорду маасабайдык сайыннарыах тустаахтар.

Көстөрү курдук, бийлыгы фестивалга оройуон спортсменна-рын калэр оттугэр спортиннай мастарыстыбаларын утуһаах-тык үрдэтэр, рекордары тупсарар иһин дьаһардаахтык дьарыкта-лаларыгар эбэллээһинир. Оттон спортиннай коллективтар иһинки үлэлэригэр бу бөчүмүһах сөргү туруоруулар, биирдии спортсмены дьаһардаахтык эрчийнэх тус-таахтар.

С. АЛЕНСЕЕВ.

СНИМОККА: Гигетуй сэлэһиһээттен норуот талааннаага (Бу-рилтскай АССР) мастан кыһан, чочуйан оһоруу мастара Цырен-жан Баннов. Кини бөйөтүн талаанын аһатыттан уонна эһиһиттэн утуһаабыта. Ц. Баннов оһонуктара республика араас музейда-рын иһэргэтэллэр.

Э. ВРЮХАПЕНКО фотота.

ССТА фотохрониката.

Эйэ аан дойдутаагы ассамблеята

БЕРЛИН. ССТА. ГДР столицаты-гар бары континенттаран үтүө са-иһаалаах дьоннор ыһыһыт тыһым-наттан таһаа представителэрэ му-һуннулар. Манна Эйэ Бүтүн аан дойдутаагы Ассамблеята—планета айыһи таһтыр күүстэрин калли-сылларга саамай бөдөн түмөүүтэ үлэлээтэ.

Ассамблея билиһини кэм тыраан тулар дьобуннаах боннууостарын —Востым балаһыаннаһа, эйэ уонна Европага куттаах суох буол-луута сөбүлэһинин иһин. Билиһиэ Востоктаагы билиһи-майгы, коло-ниализм уонна неоконилизм утары иһиһиэ национальнай ту-тулуга суох буолуу иһин охсуһуу курдуктары дүүллэһиһа.

Бастаах муһуһаа Советскай

делегация баһылыга академик Е. К. Федоров Ассамблея кытты-лаахтарыгар ССН КК Генераль-най секретара Л. И. Брежнев уон-на ССРС Министрлэрин Советын Председателэ А. Н. Косыгин ыһы-һыт суруктары аһан иһитинэр-да.

Е. К. Федоров Ассамблея күн-нээһи баһаскэтигэр киллэрилли-бит боннууостарга советскай де-легация позициятын билиһинир-да. Бу үрдүк трибунаһтан,—дир-тэ кини,—советскай дьоннор ба-рыларын аһартыттан айыһи та-һтыр бары күүстэр представител-лэрин, билиһи охсуһуубут ыһык дьыалата—эйэ туругуруулар туһу-гар бүттүүн холбоһон охсуһуулар дьон ыһырабыт.

Абернети хаайылыһа

Нью-Йорк. ССТА. Чарлстон на. куоракка (Содурууһу Каролина штата) негртэһкай лидер Ральф Абернети хаайылыһа. Ки-ни былырын олоруллубут Мар-тин Лютер Кинг кэһинтэн «Со-дурууһу христианскай салалта конференцията» дьин тарылтани салайыта.

Абернети эконоһическай көрдө-буллэри толорору модьуйһи за-бастовкалаабыт баһыһа үгэ-һитэрин ойөөн түөт сүүс негр-дэр эбэллээхтик хаамсыларын баһылааһытын иһин хаайылыһ-

Редатер Н. П. ВАСИЛЬЕВ.

Ырбыа дьинэрэйэр, үгкүү күөрэйэр

(Бүтүүтэ. Иһини 3 стр. нөр.)

Иччат фестивалын иһиһе ту-рун көрө олорон сорох колхоз-тар, иһиллээхтэр салайааччыла-ра фестиваль политическай суолтатын ситэ сымаллаабыттар. Фестивалы иччат көһөрү көрү-лээһинин эр аһаллар эбит дии санаатыбыт. Ол курдук Кара Маркэ аатынан колхоз бөйөтө ыһыһыран-бөдөрөн туппуг Куль-туратын дьинэтин коллективин фестивальга ыһыһынарабыта. Бу колхоз салаһатта уонна Ваһыт өһиллээһини Советэ өһиллээх ич-чатын көртөн-һартан «матарбы-та», фестивалга, спартакиадага да ыһыһат буолбута ыраатта. Эһиэ иһи курдук Хайахсыт, Ха-длар, Чакыр өһиллээхтэрин кол-лективэ (биир коллектив өһил-лээхтээх өтө), Кытаанах өһиллээ-һит коллективэ фестивалга кыт-тары мааһааһынан аһхатылар. Муһыкаа добуһуоллаһыһын би-һиһкэ билиһин даһаны доһолоһ-туур. Өһиллээхтэргэ, бөл оройуон киниттэр толороччу са-

иһатын көтөһөр, көрөччүһү а-тыһынар добуһуоллааччылар төрөһкэ баттанар аһсаһаһах-тар. Маннааа сөптөөх көрдөри буларга кэм-һөрдүн уолдэстада. Спэһическай искусство билиһи даһаны наһыһах. Билиһи ыһы-һыттары куолаһтарынан, үгкүү-һүттэри хаамсыларынан эрө сымаллыһыт, кинилэр эһиһиһе-кэй искусстволарын сайыннара-ра кыһаһаһыт. Ол иһин ыма-һа ха, курутуһаан да көрбөт то-лороччулар баһаллар.

Бу иһэһтэри туоратар, уу-суран самодетельность иччат иһиһи аһатыһа хабар эрэ буол-лаһа, В. И. Ленин «Искусствои норуот бас билэр» дьин этиниэ билиһи оройуон муһуу а р-толору олхтоо кырысбигэ. Отчо-һо эрө норуот искусствота мо-дуһуһу сайдан эрэр көһиһтэр би-һиһи оройуоннор уу-суран само-детельностьи маһыһы оройуоннар ортолоругар, республикага даһа-ны биллэр-көһтөр миҥтэһиһиһа.

П. ПОПОВ.

Чурапчы оройуона,

Редактор—0—55

Редакцияда ыһытар суруһаа аһыһыһы, араа-